

**Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, ДОКУМЕНТНИХ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА

«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.11 Туристичне краєзнавство

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма

«Туризм»

(назва освітньої програми)

освітнього рівня

перший (бакалаврський)

(назва освітнього рівня)

галузь знань

24 Сфера обслуговування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність(ності)

242 Туризм

(шифр і назва спеціальності(тей))

Інститут філології та масових комунікацій

Обсяг, кредитів: 4

Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2024 рік

Робоча програма Туристичне краєзнавство

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів освіти за галуззю знань 24 Сфера обслуговування, спеціальністю 242 Туризм. «29» серпня 2024 року. 32 с.

Розробник: Доценко А.І., доктор географічних наук, професор кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Викладач: Доценко А.І., доктор географічних наук, професор кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила ТАНСЬКА

(прізвище та ініціали)

«29» серпня 2024 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної / наукової) програми (керівником робочої групи) Освітньо-професійна програма «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування. Кваліфікація: бакалавр з туризму, протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник робочої групи)

(підпис)

Антоніна КОРОТЄЄВА

(прізвище та ініціали)

Пролонгація робочої навчальної програми

Навчальний рік	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
Дата засідання кафедри	29.08.2024			
№ протоколу	Протокол № 1			
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою:
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=22559>

Робочу програму перевірено

«29» серпня 2024 р.

Заступник директора

Інституту філології та масових комунікацій Каріна ШЕКІР

(підпис)

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	8
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
4.1. Анотація навчальної програми.....	11
4.2. Структура навчальної дисципліни.	14
4.2.1 Тематичний план	14
4.3 Форми організації занять	16
4.3.1 Теми практичних занять	16
4.3.2. Теми самостійної роботи здобувачів освіти	16
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	17
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності	17
5.2 Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності	17
5.3 Інклюзивні методи навчання	17
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	18
6.1 Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	18
6.2 Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру ..	19
6.3 Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	20
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS	20
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS	21
7. Методичне забезпечення	23
7.1. Навчально-методичні аудіо - і відеоматеріали	23

7.2.Глосарій (термінологічний словник).....	23
7.3 Рекомендована література	24
7.4 Інформаційні ресурси.....	26
8. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни	26

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній / освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма здобуття освіти:
		денна
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань: 24 сфера обслуговування	Вид дисципліни: обов'язкова
	Спеціальність: 242 туризм і рекреація	Цикл підготовки: професійний
Модулів – 1		Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		3-й
	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр:
		5-й
Загальний обсяг годин – 120		Лекції:
		22 год
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти – 6	Освітній / освітньо-професійний ступінь: бакалавр	Практичні:
		22 год
		Самостійна робота:
		76 год
		Вид семестрового контролю: залік

Примітка.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі незалежно від форми здобуття освіти.

Аудиторне навантаження заочної форми здобуття освіти становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної

форми здобуття освіти;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти.

Здобувачі освіти заочної форми здобуття освіти мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи, заплановані програмою дисципліни, і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). під час сесії для заочної форми здобуття освіти проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми для здобуття ними всіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Туристичне краєзнавство» є формування у здобувачів освіти-бакалаврів знань щодо величини і структури туристичного потенціалу областей України.

Об'єктом вивчення є туристично-ресурсної бази областей України.

Предметом навчальної дисципліни є пізнання природного та історико-культурного туристичного потенціалу областей України.

Завдання. Для досягнення зазначеної мети нами були сформульовані та вирішені такі завдання:

- визначити об'єкт, предмет і методи дослідження науки «Туристичне краєзнавство»;
- розробити схему краєзнавчого районування України;
- дати характеристику туристичного потенціалу областей України.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Формулювання результатів навчання з дисципліни «Туристичне краєзнавство» базувалося на результатах навчання, визначених освітньою програмою, у напрямку їх деталізації.

Формулювання результатів навчання виходить з необхідності отримання здобувачами освіти базових знань з питань формування та використання туристичного потенціалу України, які потрібні їм на старших курсах при вивченні системи дисциплін з туризму.

В результаті вивчення даної навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні:

знати:

- основні поняття та категорії туристичного краєзнавства;
- природні, історико-культурні та соціально-економічні особливості туристичних регіонів;
- методи та джерела вивчення краєзнавчих ресурсів;
- основи класифікації та оцінки туристичних ресурсів;
- основні туристичні маршрути та об'єкти краєзнавчого значення;
- принципи організації краєзнавчих екскурсій та подорожей;
- нормативно-правові акти, що регулюють використання краєзнавчих ресурсів у туризмі;
- роль і значення краєзнавства в розвитку туризму та збереженні культурної спадщини.

уміти:

- аналізувати та оцінювати туристичні ресурси регіонів;
- розробляти туристичні маршрути з урахуванням краєзнавчих особливостей території;
- проводити екскурсії та подорожі з використанням краєзнавчих матеріалів;
- застосовувати методи дослідження природних, історико-культурних і соціально-економічних об'єктів;
- здійснювати пошук, обробку та систематизацію інформації про туристично-краєзнавчі об'єкти;
- використовувати нормативно-правову базу для регулювання краєзнавчої діяльності у сфері туризму;
- популяризувати історико-культурну спадщину та природні об'єкти через туризм;

- організовувати краєзнавчі заходи та інтегрувати їх у туристичні програми.

Загальні програмні компетентності у відповідності до дисципліни:

1. Володіння основами знань фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін.
2. Здатність до аналізу, синтезу та застосування знань на практиці.
3. Здатність здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел, володіти дослідницькими навичками.

Спеціальні (фахові) програмні компетентності у відповідності до дисципліни:

1. Володіння знаннями з обчислювальної техніки та програмування, навичками роботи з комп'ютером для вирішення задач спеціальності; використання сучасних інформаційних систем, технологій і прикладних програм формування, просування і реалізації туристичних послуг; застосування систем управління базами даних у сфері туризму.
2. Володіння та використання сучасних комп'ютерних та комунікативних технологій у туризмі.
3. Уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку, впливу на навколишнє середовище та безпеку життєдіяльності.

Програмні результати навчання у відповідності до дисципліни:

1. Застосовувати засоби обробки, аналізу, систематизації інформації, узагальнювати вітчизняний та зарубіжний досвід у сфері туризму, використовуючи методи та сучасні технічні засоби інформаційних технологій.
2. Застосовувати набуті знання з інноваційних технологій у туристичному бізнесі.
3. Використовувати професійні знання й практичні навички для вирішення практичних завдань у сфері туризму.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК1	ЗК3	ЗК6	ЗК7	ЗК9	ЗК14	ЗК15
OKi	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК2	СК4	СК8	СК9	СК10	СК15	СК16
--	-----	-----	-----	-----	------	------	------

OKi	+	+	+	+	+	+	+
-----	---	---	---	---	---	---	---

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН1	ПРН3	ПРН4	ПРН7	ПРН8	ПРН14	ПРН17
OKi	+	+	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація навчальної програми

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади туристичного краєзнавства

Тема 1. Наукові основи туристичного краєзнавства.

Суспільне значення краєзнавства.

Об'єкт і предмет науки «Туристичне краєзнавство».

Методи дослідження туристичного краєзнавства.

Функції та форми організації краєзнавчо- туристичної діяльності.

Понятійно-термінологічний апарат.

Основні завдання та значення науки «Туристичне краєзнавство».

Ключові слова: об'єкт, предмет, методи, функції, форми, поняття, терміни, завдання, значення.

Тема 2. Історія розвитку туристичного краєзнавства в Україні.

Витоки краєзнавства на українських землях (XII – сер XVIII ст).

Зародження наукового краєзнавства в Україні (друга п. XVIII – сер. XIX ст.).

Становлення краєзнавства в Україні (друга п. XIX – поч. XX ст.).

Організація і розбудова краєзнавства в Україні (XX ст.).

Становлення туристичного краєзнавства в незалежній Українській державі.

Ключові слова: витоки, становлення, історія, держава.

Тема 3. Краєзнавчо-туристичні ресурси та їх використання.

Природні туристичні ресурси: географічне положення, рельєф, водні ресурси, клімат, рослинний і тваринний світ, ландшафти, природні заповідні території та об'єкти.

Історико-культурні краєзнавчо-туристичні ресурси: пам'ятки історії, культури та архітектури.

Музеї як об'єкти туризму.

Масові громадські заходи як об'єкти туризму.

Ключові слова: ресурси, природа, історія, культура, архітектура, музей, фестиваль.

Тема 4. Наукове краєзнавство: структура та здобутки

Географічне краєзнавство.

Історичне краєзнавство.

Етнологічне краєзнавство.

Архітектурне краєзнавство.

Літературне краєзнавство.

Мистецьке краєзнавство.

Ключові слова: географія, історія, архітектура, література, мистецтво.

Змістовий модуль 2. Характеристика важливих краєзнавчо-туристичних об'єктів

Тема 5. Краєзнавче районування України

Наукові основи районування.

Історія розвитку краєзнавчого районування України.

Сучасні схеми краєзнавчого районування України.

Коротка характеристика країв України.

Ключові слова: районування, схема, принципи, критерії, показники.

Тема 6. Краєзнавчо-туристичне використання печер та водоспадів

Печери як об'єкти туристичного краєзнавства.

Розміщення печер в Україні та використання у туризмі. Туристичне використання водоспадів.

Ключові слова: печери, водоспади, туризм.

Тема 7. Фортеці та замки як краєзнавчо-туристичні об'єкти

Класифікація середньовічних оборонних споруд.

Фортеці України як краєзнавчо-туристичні об'єкти.

Замки України як краєзнавчо-туристичні об'єкти.

Ключові слова: класифікація, фортеці, замки,

Тема 8. Собори, монастирі та церкви як краєзнавчо-туристичні об'єкти

Культові споруди та їх використання в туризмі.

Собори як краєзнавчо-туристичні об'єкти.

Монастирі як краєзнавчо-туристичні об'єкти.

Туристичне значення церков.

Ключові слова: культові споруди, собори, монастирі, церкви.

Змістовий модуль 3. Організація краєзнавчо-туристичної діяльності

Тема 9. Організація краєзнавчо-туристичної діяльності у закладах освіти

Елементи краєзнавства у дитячих дошкільних закладах.

Краєзнавчо-туристична діяльність у позашкільних дитячих закладах.

Краєзнавчо-туристична діяльність у закладах вищої освіти.

Ключові слова: дитячий садок, школа, гімназія, центр дитячої творчості, університет.

Тема 10. Краєзнавча діяльність громадських організацій

Краєзнавча діяльність загальноукраїнських громадських організацій.

Краєзнавча діяльність регіональних громадських організацій.

Ключові слова: спілка, товариство, ліга, асоціація.

Тема 11. Краєзнавча діяльність державних установ:

Краєзнавча діяльність на заповідних територіях, краєзнавча діяльність музеїв, краєзнавча діяльність бібліотек, краєзнавча діяльність архівів.

Ключові слова: заповідники, парки, музеї, бібліотеки, архіви.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково має передувати цій дисципліні:

1. Географія туризму.
2. Організація туристичної діяльності.
3. Основи туризму та орієнтування.

Міжпредметні зв'язки

«Географія туризму», «Основи туризмознавства».

4.2. Структура навчальної дисципліни.

4.2.1 Тематичний план

Назва теми	Кількість годин				Форми і методи контр. знань
	Всього	у тому числі			
		лекції	Практичн і роботи	Самост .робота	
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Теоретичні засади туристичного краєзнавства					
Тема 1. Наукові основи туристичного краєзнавства	11	2	2	7	АР СР
Тема 2. Історія розвитку туристичного краєзнавства в Україні	11	2	2	7	АР СР
Тема 3. Краєзнавчо-туристичні ресурси та їх використання	11	2	2	7	АР СР
Тема 4. Наукове краєзнавство: структура та здобутки	11	2	4	7	АР СР
Разом за змістовим модулем 1	44	8	8	28	
Змістовий модуль 2 Характеристика важливих краєзнавчо-туристичних об'єктів					
Тема 5. Краєзнавче районування України	11	2	2	7	АР СР
Тема 6. Краєзнавчо-туристичне використання печер та водоспадів	10	2	2	6	АР СР

Тема 7. Фортеці та замки як краєзнавчо-туристичні об'єкти	11	2	2	7	AP CP
Тема 8. Собори, монастирі та церкви як краєзнавчо-туристичні об'єкти	11	2	2	7	AP CP
Разом за змістовим модулем 2	43	8	8	27	
Змістовий модуль 3 Організація краєзнавчо-туристичної діяльності					
Тема 9. Організація краєзнавчо-туристичної діяльності у закладах освіти	11	2	2	7	AP CP
Тема 10. Краєзнавча діяльність громадських організацій	11	2	2	7	AP CP
Тема 11. Краєзнавча діяльність державних установ	4	2	2	7	AP CP
Разом за змістовим модулем 3	33	6	6	21	
Всього годин	120	22	22	76	

4.3 Форми організації занять

4.3.1 Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові основи туристичного краєзнавства	2
2	Історія розвитку туристичного краєзнавства в Україні	2
3	Краєзнавчо-туристичні ресурси та їх використання	2
4	Наукове краєзнавство: структура та здобутки	2
5	Краєзнавче районування України	2
6	Краєзнавчо-туристичне використання печер та водоспадів	2
7	Фортеці та замки як краєзнавчо-туристичні об'єкти	2
8	Собори, монастирі та церкви як краєзнавчо-туристичні об'єкти	2
9	Організація краєзнавчо-туристичної діяльності у закладах освіти	2
10	Краєзнавчо-туристична діяльність громадських організацій	2
11	Краєзнавча діяльність державних установ	2
	Всього	22

4.3.2. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові основи туристичного краєзнавства	7
2	Історія розвитку туристичного краєзнавства в Україні	7
3	Краєзнавчо-туристичні ресурси та їх використання	7
4	Наукове краєзнавство: структура та здобутки	7
5	Краєзнавче районування України	7
6	Краєзнавчо-туристичне використання печер та водоспадів	7
7	Фортеці та замки як краєзнавчо-туристичні об'єкти	7
8	Собори, монастирі та церкви як краєзнавчо-туристичні об'єкти	7
9	Організація краєзнавчо-туристичної діяльності у закладах освіти	7
10	Краєзнавчо-туристична діяльність громадських організацій	7
11	Краєзнавча діяльність державних установ	6

	Всього	76
--	---------------	-----------

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелами інформації

При викладанні дисципліни передбачається використання як головних, так і додаткових методів навчання. Головним, звичайно, буде традиційна лекція.

Як додаткові методи мають бути бесіди, розповіді, пояснення тощо, з допомогою яких можна розтлумачити деякі складні для сприйняття процеси, чи явища.

Як наочні методи будуть використовуватися фотоальбоми найвідоміших пам'яток природи, історії, культури та архітектури України.

2. За логікою передачі та сприйняття навчальної інформації.

Передбачається застосовувати традиційні методи сприйняття навчальної інформації:

- Аналізу та синтезу;
- Логічного мислення;
- Індукції та дедукції.

3. За ступенем самостійності мислення.

Щодо самостійності мислення, то краще використовувати репродуктивні, пошукові та дослідницькі методи.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю.

Що стосується ступеня керування навчальною діяльністю, то, на наш погляд, слід навчатися здобувачам освіти під керівництвом викладача, а в деяких випадках самостійно вдома, чи бібліотеці працювати з підручниками, або навчальними посібниками.

5.2 Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

Слід створювати ситуації зацікавленості, або пізнавальної новизни (метод цікавих аналогій тощо).

5.3 Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості (бесіда, пояснення, лекція).
2. Методи організації діяльності (вправи, приклад, привчання).
3. Методи мотивації та стимулювання (вимога, громадська думка).

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дана навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з одного модуля, що поділяється на три змістових модуля.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальні дослідження, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.

«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю
I. Обов'язкові	
1.1. Відвідування лекцій	Не передбач.
1.2. Відвідування практичних занять	Не передбач.
1.3. Робота на практичному занятті	5
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	
1.5. Виконання модульної роботи	5
1.6. Виконання ІНДЗ	15
Разом: 60	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 60	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	
II. Додаткові	
Виконання завдань для самостійного опрацювання	
2.1. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10
2.2. Підготовка конкурсної наукової роботи з будь-якої теми курсу	10
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5
Разом: 25	
Максимальна кількість балів за додаткові види роботи: 25	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях та під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>

1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>
---------------	--	----------	----------	---

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4	C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3	D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3	E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Перелік питань до заліку

1. Туристичне краєзнавство – нова самостійна наука. Її об'єкт і предмет дослідження. Місце її в системі наук.
2. Методи краєзнавчої діяльності.
3. Що таке край?
4. Основні поняття, що застосовуються в науці «Туристичне краєзнавство».
5. Функції та форми організації краєзнавства.
6. Основні завдання та значення науки «Туристичне краєзнавство».
7. Основні напрями краєзнавчого вивчення України у XVIII-XIX ст.
8. Краєзнавчий рух в Україні у 20-30-х роках XX ст.
9. Відродження краєзнавства в Україні у 2-й пол. XX ст.
10. Розвиток туристичного краєзнавства у незалежній Україні.
11. Роль дитячих дошкільних закладів у пізнанні дітьми основ природного краєзнавства.
12. Туристично-краєзнавча діяльність у середніх закладах освіти.
13. Туристично-краєзнавча діяльність у вищих закладах освіти.
14. Роль топографічної карти у туристично-краєзнавчих походах та подорожах.
15. Які існують типи карт за масштабом?
16. Що таке генералізація, масштаб і легенда карти?
17. В чому особливість туристичної карти та відмінність її від географічної карти.
18. Які громадські організації України займаються туристично-краєзнавчою діяльністю?
19. Що таке районування? Які існують типи районування? До якого типу належить туристично-краєзнавче районування?
20. Які історико-етнографічні краї виділили українські вчені на території України?
21. Які головні наукові результати туристично-краєзнавчих досліджень українських вчених - істориків та географів, а також викладачів вузів?
22. Які результати краєзнавчої діяльності Національної спілки краєзнавців України за роки її діяльності?
23. Які громадські організації України займаються краєзнавчою діяльністю? Головні їх результати за роки незалежності України.
24. Які державні установи України займаються краєзнавчою діяльністю?
25. Що таке музей? Які функції виконують музеї?
26. Скільки в Україні краєзнавчих музеїв? Які функції вони виконують?
27. В чому полягає краєзнавча діяльність обласних державних бібліотек?

7. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення викладання даної дисципліни полягає у використанні викладачем опорного конспекту лекцій, підручників чи навчальних посібників, навчальної та робочої програми.

7.1. Навчально-методичні аудіо - і відеоматеріали

Перелік аудіо – і відео матеріалів має подаватися відповідно до ДСТУ 8302: 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Ареал – невелика частина території країни, яка має природну та соціально-економічну єдність.

Архів – установа, що забезпечує облік і зберігання архівних документів, використання відомостей, що в них містяться.

Бібліотека – культурно-освітній заклад, який збирає, опрацьовує і зберігає в упорядкованих фондах документально-інформаційні ресурси, забезпечуючи доступ до них користувачів.

Географічне положення – геопросторове відношення даного об'єкта до зовнішнього середовища, яке може мати на нього істотний вплив.

Екскурсія –

- поїздка, або похід куди-небудь з метою відвідати, оглянути що-небудь;
- група людей, яка колективно відвідує, чи оглядає що-небудь;
- показ, пояснення чого-небудь під час відвідування, огляду.

Край –

- узагальнене поняття своєї місцевості;
- одиниця фізико-географічного районування;
- історико-географічний район України;
- частина міста, селища, чи села.

Районування – процес поділу території країни на відносно самостійні частини, що характеризуються єдністю та цілісністю.

Район – частина території країни, яка відрізняється від інших територій внутрішньою єдністю та має однакові природні та соціально-економічні умови розвитку.

Територія – обмежена частина твердої поверхні Землі, яка має певні природні та суспільні властивості.

Туризм – тимчасовий виїзд людини з місця постійного проживання в оздоровчих, або професійно-ділових цілях без здійснення оплачуваної діяльності у місці перебування.

7.3. Рекомендована література

Основна

1. Берест Роман, Безручко Любомир. Туристичне краєзнавство. Львів, 2015. 312 с.
2. Доценко А.І. Географія туризму. Навч. посібник. К. : Університет «Україна», 2020.
3. Доценко А.І. Основи заповідної справи. Навч. посібник. К. : Університет «Україна», 2022.
4. Доценко А.І. Туристичне краєзнавство. Навч. посібник. К. : Університет «Україна», 2022.
5. Доценко А.І. Етнічний туризм. Навч. посібник. К. : Університет «Україна», 2022.
6. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. Навч. посібник. К. : Альтерпрес, 2013. 552 с.
7. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство. Навч. посібник. К. : Знання, 2006. 575 с.
8. Покоłodна М.М. Туристичне краєзнавство. ХАМГ, Харків, 2013. 310 с.

Допоміжна

1. Бенедюк В.В. Краєзнавство. Навч. посібник. Луцьк, 2005. 110 с.
2. Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України. К., 2013.
3. Демідієнко О.Я., Іванова О.М., Кузнецова В.І. Основи краєзнавства. К., 2001.
4. Доценко А.І. Пам'ятки культової архітектури Київщини та їх туристичне значення. Освітньо-виховні та героїчні традиції українського козацтва в цивілізаційному просторі Європи. К. : Університет «Україна», 2020.

5. Доценко А.І., Левитський А.А. Пам'ятки козацтва Київщини та їх використання у патріотичному вихованні дітей та молоді. Освітньо-виховні та героїчні традиції українського козацтва в цивілізаційному просторі Європи. К. : Університет «Україна», 2020.
6. Доценко А.І., Германчук А.І. Традиції харчування українського козацтва як складова гастрономічного туризму. Освітньо-виховні та героїчні традиції українського козацтва в цивілізаційному просторі Європи. К. : Університет «Україна», 2020.
7. Доценко А.І., Міщенко А.В. Музеї та пам'ятки Лесі Українки як об'єкти розвитку культурного туризму в Україні. К. : Вісник Київського національного університету культури і мистецтв, серія: Туризм, 2021. Том 4. №1.
8. Dosenko Anatoliy, Borysova Oksana, Hryniuk Diana. Religious Tourism in Ukraine: Status and Problems of Development. Voderni aspekty vedy. Praga, 2023.
9. Доценко А.І., Танська Л.В. Розвиток та організація екологічного туризму на природних заповідних територіях України. К. : Вісник Університету «Україна». 2024. №12 (39). С. 54-64.
10. Історичне краєзнавство / В. Є. Голубко, А. В. Середняк, Львів : Вид. ЛНУ. 2011. Частина II. 306 с.
11. Костриця М.Ю. Географічне краєзнавство України : теоретико-методологічні засади, історія, практика. Житомир, 2007.
12. Костриця М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота. К. : Вища школа, 1995. 223 с.
13. Краєзнавча діяльність бібліотек. Метод. посібник. К., 1994.
14. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм. Навч. посібник. К., 1994.
15. Круль В.П. Краєзнавство. Навч.-метод. посібник. Чернівці : Рута, 2007. 104 с.
16. Кузьма-Качур М.І., Горват М.В. Основи краєзнавства. Навч. посібник. К., 2017. 256 с.
17. Кушнарєнко Н.М. Бібліотечне краєзнавство К. : Знання, 2007. 502 с.
18. Мезенцева Н.І., Мезенцев К.В. Суспільно-географічне районування України. Навч. посібник. ВПЦ «Київський університет», 2000. 228 с.
19. Національна спілка краєзнавців України в інформаційному просторі. К., 2017.
20. Обозний В.В. Краєзнавство. Навч. посібник. К., 1997. 226 с.
21. Основи краєзнавства, Підручник. Харків, 2016. 267 с.
22. Тронько П.Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття. К., 2000. 270 с.
23. Тронько П.Т. Українське краєзнавство у ХХ столітті. К., 2002.

24. Уривалкін О.М. Історичне краєзнавство. Навч. посібник. Ніжин, 2008.
 25. Філоненко І.М. Краєзнавство і туризм. Ніжин : ННПУ, 2010. 213 с.

7.4. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» – м. Київ, вул. Львівська, 23.
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – м. Київ, Голосіївський пр., 1.
3. Національна бібліотека імені Ярослава Мудрого – м. Київ, вул. Грушевського, 1.

8. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Географічна карта України	Проектор
Практичне заняття	Географічна карта України	Проектор